

MEMORANDA INFORMATĪVĀ VERSIJA

Latvijas Interneta asociācijas *Net-Safe Latvia* Drošāka interneta centra,
Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcijas CERT.LV

un

elektronisko sakaru pakalpojumu komersantu

Sadarbības Memorands par drošas interneta vides veidošanu un cīņu ar kriminalizēto pornogrāfiju saturošu materiālu apriti internetā

Net-Safe Latvia Drošāka interneta centrs un CERT.LV aicina elektronisko sakaru pakalpojumu komersantus (Komersanti) iestāties par drošāku Latvijas interneta vidi, informēt gala lietotājus gadījumos, kad viņu datori ir inficēti ar kādu datorvīrusu, kā arī aktīvi iesaistīties cīņā ar kriminalizēto pornogrāfiju saturošu materiālu apriti internetā.

Saprašanās Memorands izstrādāts, ņemot vērā, ka:

1. Bērnu seksuālu izmantošanu un citu kriminalizēto pornogrāfiju saturošu materiālu apriti Latvijā ir aizliegta ar likumu, tomēr ir gadījumi, kad uz serveriem Latvijā tiek uzturēti nelegālā satura materiāli. Latvijas Interneta asociācija, nodrošinot *Net-Safe Latvia* Drošāka interneta centra (Centrs) darbību, cīnās pret nelegālu interneta saturu, piedāvājot ikvienam iespēju tiešsaistē ziņot par atklātajiem pārkāpumiem internetā, Centra mājas lapā www.drossinternets.lv. Ziņojumu apstrāde notiek sadarbībā ar Valsts Policiju, pamatojoties uz _____ sadarbības līgumu _____, kas, saņemot Valsts policijas atļauju, dod Centram tiesības sazināties ar Komersantiem, lai tie nodrošinātu iespējami ātru nelegālā satura izņemšanu no publiskas aprites internetā.

Ar nelegālu interneta saturu un kriminalizēto pornogrāfiju sadarbības memoranda ietvaros tiek saprasti materiāli, kas ataino bērnu seksuālu izmantošanu, cilvēku seksuālās darbības ar dzīvniekiem, nekrofiliju vai dzimumtieksmes apmierināšanu vardarbīgā veidā.¹

2. No 2011.gada 1.februāra Latvijas Universitātes aģentūra „Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūts” (LU MII) nodrošina Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcijas (CERT.LV) darbību. CERT.LV darbojas saskaņā ar Informācijas tehnoloģiju drošības likumu un veicina IT drošību Latvijā. CERT.LV ikdienā saņem informāciju un apstrādā dažādas prioritātes incidentus.

¹ **Pornogrāfijas ierobežošanas likuma 4. panta 1. daļa:** Pornogrāfiska rakstura materiālu apritē aizliegta bērnu pornogrāfija, kā arī tādu pornogrāfiska rakstura materiālu aprite, kuros aprakstītas vai attēlotas cilvēku seksuālās darbības ar dzīvniekiem, nekrofilija vai dzimumtieksmes apmierināšana vardarbīgā veidā.

MEMORANDA INFORMATĪVĀ VERSIJA

Ja CERT.LV rīcībā nonāk informācija par augstas prioritātes incidentu, kas prasa neatliekamu rīcību, CERT.LV uzreiz sazinās ar Komersantu un uzsāk incidenta risināšanu. Tomēr ikdienā notiek arī liels skaits zemākas prioritātes incidentu (vīrusu infekcijas gala lietotāju datoros), kas jārisina, lai samazinātu robotu tīklu apjomu Latvijā, neinficētu citus lietotājus, nenoslogotu Komersanta tīklu, un Komersants neiekļūtu melnajos sarakstos kā mēstuļu sūtītājs vai vīrusu izplatītājs. Informāciju par visām inficētajām IP adresēm Latvijā CERT.LV uzkrāj savā datu bāzē, klasificējot tos kā zemas prioritātes incidentus (pārsvarā 3. vai 4. prioritāte). Ar CERT.LV incidentu kategorijām un prioritātēm var iepazīties CERT.LV mājas lapā: <http://www.cert.lv/section/show/90>. Šī memoranda mērķis ir vienoties par sadarbību zemās prioritātes incidentu risināšanā.

CERT.LV piedāvā Komersantiem iespēju saņemt informāciju par inficēto datoru IP adresēm savos tīklos un par infekciju veidiem, pieslēdzoties CERT.LV datu bāzei ar SQL aģentu vai arī saņemot šo informāciju pa e-pastu.

Lai nodrošinātu efektīvu sadarbību starp Centru, CERT.LV un Komersantiem, Latvijas Interneta asociācija, tā izpilddirektora _____ personā no vienas puses, CERT.LV LU MII direktora _____ personā un Komersanti, kurus pārstāv paraksta sadaļā minētās Komersanta pilnvarotās personas, no otras puses, noslēdz šo sadarbības Memorandu (Memorands).

Sadarbība Memoranda ietvaros:

I. Centra atbildība un saistības:

1. Informēt Komersantu par atklātu nelegālu interneta saturu, nosūtot standartizētu paziņojumu uz Komersanta norādīto e-pasta adresi, kas satur šādu informāciju:
 - Kur fiksēts pārkāpums (informācija par IP adresei, domēna vārda lietotāju);
 - Kad fiksēts pārkāpums;
 - Kura likuma norma ir pārkāpta
2. Paziņojumus Komersantiem nosūta *Net-Safe Latvia* Drošāka interneta centra operatori no e-pasta adresēm _____.
3. Mājas lapā www.lia.lv un www.drossinternets.lv izvietot informāciju par Komersantiem, kas pievienojušies un parakstījuši memorandu, kā par „Atbildīgiem interneta pakalpojumu sniedzējiem”.
4. Nodrošināt piekļuvi un regulāri atjaunojot informāciju par aktuālajiem interneta satura filtriem, par kuriem Komersanti var informēt savus klientus.
5. Kopā ar CERT.LV izveidot atpazīstamības zīmi „Atbildīgs interneta pakalpojumu sniedzējs”, kuru nosūtīt Komersantam pēc pievienošanās memorandam.

II. CERT.LV atbildība un saistības:

1. Reizi dienā apkopot CERT.LV datu bāzē informāciju par Komersanta inficētajām IP adresēm un no e-pasta adreses _____ nosūtīt to uz Komersanta norādīto e-

MEMORANDA INFORMATĪVĀ VERSIJA

MEMORANDA INFORMATĪVĀ VERSIJA

pasta adresi vai nodrošināt Komersantam iespēju pieslēgties datu bāzei ar MySQL aģentu.

2. Mājas lapā www.cert.lv un www.esidross.lv izvietot informāciju par Komersantiem, kas pievienojušies un parakstījuši memorandu, kā par „Atbildīgiem interneta pakalpojumu sniedzējiem”.
3. Sniegt detalizētu informāciju Komersanta klientiem telefoniski vai pa e-pastu par viņu drošības incidentiem.
4. Kopā ar Centru izveidot atpazīstamības zīmi „Atbildīgs interneta pakalpojumu sniedzējs”, kuru nosūtīt Komersantam pēc pievienošanās memorandam.

III. Komersants apņemas sadarboties ar Centru šādā veidā:

1. Deleģēt pārstāvi sadarbībai ar Centru, norādot šī līguma 1.pielikumā personas Vārdu, Uzvārdu, e-pasta adresi un telefonu Centram. Mainot pārstāvi, Komersants par to pēc iespējas ātrāk informē Centru.
2. Norādīt e-pasta adresi, uz kuru Centram sūtīt informāciju par atklātajiem nelegālās pornogrāfijas izmitināšanas gadījumiem. Mainot šo e-pasta adresi, Komersants par to pēc iespējas ātrāk informē Centru.
3. Apstrādāt paziņojumus par nelegālu interneta saturu, par to informējot atbilstošo satura izvietotāju un aicinot to pārkāpumu novērst.
4. Nosūtot satura izvietotājam informāciju par pārkāpumu, Komersantam ir tiesības to gatavot brīvā formā, taču tam būtu jāsaturs vismaz šāda informācija:
 - Informācija par to, kurš likuma pants tiek pārkāpts;
 - Norāde, ka informācija saņemta no Latvijas Interneta asociācijas *Net-Safe Latvia* Drošāka interneta centra un ka Valsts policija ir informēta par konkrēto pārkāpumu.
5. 3 darba dienu laikā informēt Centru par ziņojuma apstrādes gaitu, norādot, kad notikusi saziņa ar interneta satura īpašnieku;
6. Informēt savus klientus par iespēju uzstādīt bezmaksas interneta satura filtrus un piedāvāt interneta satura filtru uzstādīšanu atbilstoši Elektronisko sakaru likuma 19.panta 1.daļas 17.apakšpunktam².
7. Informēt savus klientus par iespēju ziņot par pārkāpumiem internetā Latvijas Interneta asociācijas *Net-Safe Latvia* Drošāka interneta centram mājas lapā www.drossinternets.lv.

IV. Komersanta atbildība un saistības attiecībā uz CERT.LV:

1. Deleģēt pārstāvi sadarbībai ar CERT.LV, norādot šī līguma 1.pielikumā personas Vārdu, Uzvārdu un e-pasta adresi un telefonu CERT.LV. Mainot sadarbības personu, Komersants par to pēc iespējas ātrāk informē CERT.LV.

² Elektronisko sakaru likuma 19. panta 1. daļas 17. apakšpunkts: **informēt lietotāju par iespēju uzstādīt satura filtru, kas ierobežo tādu materiālu pieejamību, kuros propagandēta cietsirdīga uzvedība, vardarbība, erotika, pornogrāfija un kuri rada draudus bērna garīgajai attīstībai, kā arī nodrošināt bezmaksas satura filtra uzstādīšanu, ja abonents to pieprasa no elektronisko sakaru komersanta;**

MEMORANDA INFORMATĪVĀ VERSIJA

2. Saņemt un apstrādāt inficēto IP adresu datu bāzi, piecu darba dienu laikā informējot IP adreses lietotāju par inficēto ierīci.
3. Nosūtot ziņojumu inficētās IP adreses lietotājam, Komersantam ir tiesības izmantot CERT.LV ieteikto sagatavi vai to gatavot brīvā formā, norādot vismaz šādu informāciju:
 - Inficētā IP adrese un/vai incidenta identifikators, TCP/IP ports, uz kuru norādītajā laikā IP adrese pieslēdzas sensoram;
 - Datorvīrusa nosaukums, ieteikumi, kā problēmu risināt;
 - Norāde, ka informācija saņemta no CERT.LV.
4. Informēt savus klientus par iespēju saņemt sīkāku informāciju par IT drošības incidentu, kas skāris klienta lietoto IP adresi, rakstot uz _____

V. Citi jautājumi

1. Memoranda teksts un Memorandam pievienojušos Komersantu saraksts ir publiski pieejami, publicēti internetā: www.lia.lv, www.drossinternets.lv un www.cert.lv.
2. Komersants, kas pievienojies Memorandam, drīkst izmantot atpazīstamības zīmi „Atbildīgs Internet Pakalpojumu Sniedzējs” savos piedāvājumos, reklāmā u.c. savos materiālos, komunicējot ar esošajiem vai potenciālajiem klientiem.
3. Ja Komersants, kas pievienojies Memorandam, nepilda Memorandā paredzētās saistības (Punkts III,IV), tad ar LIA Valdes klātesošo vairākuma lēmumu Komersantam tiek anulētas tiesības izmantot atpazīstamības zīmi „Atbildīgs Internet Pakalpojumu Sniedzējs” un informācija par to tiek publicēta internetā: www.lia.lv, www.drossinternets.lv un www.cert.lv.

Latvijas Interneta asociācijas vārdā:

CERT.LV vārdā:

Elektronisko pakalpojumu sniedzējs:

MEMORANDA INFORMATĪVĀ VERSIJA

MEMORANDA INFORMATĪVĀ VERSIJA

PIELIKUMS Nr.1

Sadarbības Memorandumam par drošas interneta vides veidošanu un cīņu ar
kriminalizēto pornogrāfiju saturošu materiālu apriti internetā

Kontaktinformācija

1. Elektronisko pakalpojumu sniedzēja kontaktinformācija Centram:

Kontaktpersona:	
Kontaktpersonas amats:	
Telefona numurs:	
E-pasta adrese:	

2. Elektronisko pakalpojumu sniedzēja kontaktinformācija CERT.LV:

Kontaktpersona:	
Kontaktpersonas amats:	
Telefona numurs:	
E-pasta adrese:	

MEMORANDA INFORMATĪVĀ VERSIJA